

Pannekoekschip? Over de Coaster die nooit aankwam in de Oosterhaven

Antwerpenbrug: de Coaster die de Oosterhaven nooit zou bereiken.

* 25 februari 2022

Het plan om een vijftig meter lang Pannekoekschip permanent in de Oosterhaven in Groningen af te meren zorgt voor [veel beroering](#) bij omwonenden en gebruikers van de Oosterhaven.

De Oosterhaven heeft een bijzondere geschiedenis. Opgeleverd in 1878 beleefde de haven rond de Eerste Wereldoorlog haar grootste bloei met de ontvangst van jaarlijks 4000 binnenvaartschepen. De haven telde een aantal grote havenkranen en de vracht van de Groninger coasters (kleine zeeschepen) werd hier gelost of

overgeslagen op kleinere binnenvaartschepen. Daarvan getuigen [deze prachtige beelden](#). De havenkranen werden in 1966 verplaatst naar de nieuwe Hunzehaven, even verderop aan het Eemskanaal op de kruising met het nieuwe Winschoterdiep. Vanaf dat moment neemt de betekenis van de Oosterhaven voor de beroepsvaart in snel tempo af. In de jaren tachtig van de vorige eeuw wordt de haven niet meer gebruikt voor laden en lossen en verschijnen de eerste zeilcharterschepen in de haven, een geheel nieuwe bedrijfstak bestaande uit opnieuw onder zeil gebrachte voormalige vrachtschepen zoals tjalken en klippers. De Bruine Vloot is geboren.

Begin jaren '80 meldt zich ook een aantal kleine ondernemers met de meest enthousiaste plannen: een grote jachthaven, een horecaschip, een watersportwinkel op een schip, zelfs watertaxi's en huifboten worden genoemd. Misschien zijn ze hun tijd te ver vooruit, want de laatste oude binnenvaartschippers, verenigd in de Schipperswijkraad, verzetten zich hevig omdat de haven volgens hen wel degelijk nog van betekenis is voor de beroepsvaart. De gemeente besluit daarop om de plannen voor de haven sober te houden. Uiteindelijk komen er slechts een watersportwinkel op een 38 meter lange klipper (1983) en een bescheiden aantal steigers voor 25 (later 40) recreatiejachten met sanitaire voorzieningen op de kade (1988). De jachthaven wordt voor 500 gulden per jaar verpacht aan de firma die ook een winkel voor scheepstechniek op de wal runt, tegenwoordig de Watersportwinkel Oosterhaven. Café Deining op de hoek met het Schuitendiep krijgt een horecaterras, het huidige Harbour Café.

Op 11 november 1991 slaat voor de eigenaar van het Watersportschip het noodlot toe als na laswerkzaamheden het schip uitbrandt en twee dagen later zinkt. Schade aan schip en inventaris: 700.000 gulden. Nog dezelfde week gaat de winkelier in overleg met de gemeente over een nieuw schip. En dat blijkt het begin van een slepende affaire waarvan de laatste gerechtelijke uitspraak dateert uit 2018, bijna 27 jaar na dato.

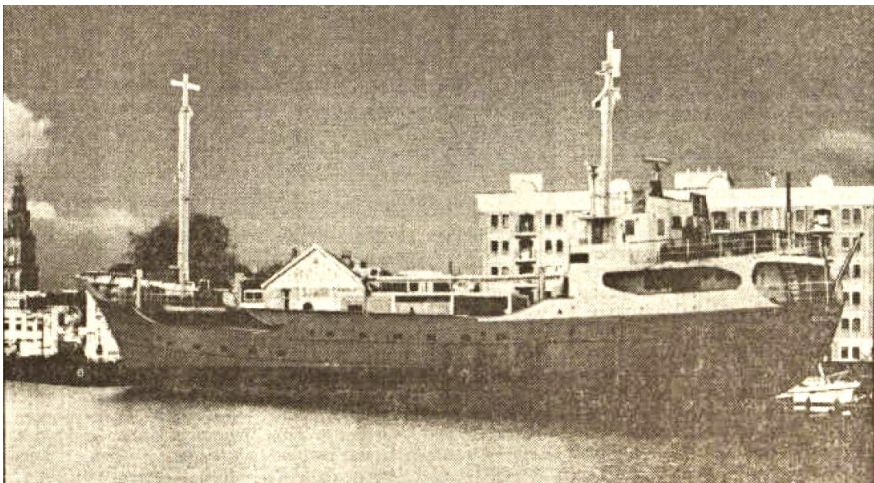
Een Coaster als winkel- en horecaschip in de Oosterhaven ?

De winkelier komt al snel met het voorstel om zijn verloren Watersportschip te vervangen door een Coaster, een voormalig zeeschip van 53 meter lang.

Op 17 juni 1992 reageert de gemeente: *“Ten aanzien van uw verzoek het type schip te mogen wijzigen van het type Klipper in het type Coaster kunnen wij u mededelen dat wij op zich niet afwijzend staan tegenover de keuze voor een ander type schip. Gezien onze eerder gestelde voorwaarde dat een nieuw schip van gelijke omvang dient te zijn als de Klipper menen wij echter dat een Coaster, zowel wat betreft de lengte als de hoogte van dermate omvang is dat deze niet in de bestaande locatie is in te passen. Naast uw bedrijf in scheepvaartbenodigdheden heeft u gevraagd tevens een horecafunctie te mogen uitoefenen op het nieuwe schip. In verband hiermee wijzen wij u op de nota gemeentelijk havengebied aan de hand waarvan de gemeenteraad onder ander heeft besloten ten aanzien van de toewijzing van ligplaatsen aan bedrijfsschepen een terughoudend beleid te zullen voeren.Een belangrijk criterium waaraan een aanvraag (...) wordt getoetst is dat de uit te oefenen bedrijfsactiviteiten*

verband dienen te houden met “het water”. Uw aanvraag om de huidige detailhandelsactiviteiten uit te breiden met een horecafunctie voldoet niet aan dit criterium, zodat wij hieraan niet tegemoet kunnen komen.”

Het Nieuwsblad van het Noorden bericht op 11 juli 1992 dat volgens de winkelier wethouder Hans Morssink in een persoonlijk gesprek alsnog toestemming zou hebben gegeven om Coaster Siljan in de Oosterhaven af te meren. En dan begint het gedoe. Omwonenden roeren zich hevig en maken zich serieus zorgen over hun uitzicht en parkeeroverlast. Het architectenbureau dat pal tegenover de geplande ligplaats is gevestigd maakt een animatie om het schrikbeeld van de bewoners inzichtelijk te maken.

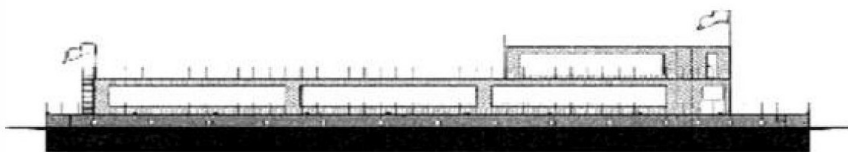

Voorstelling van Coaster Siljan in de Oosterhaven (NvhN, januari 1993)

In april 1993 oordeelt de Raad van State dat de coaster geen ligplaats in de Oosterhaven kan krijgen omdat de plannen te sterk afwijken van de oorspronkelijke situatie.

In november 1997 wordt de ligplaatsvergunning voor het oorspronkelijke Watersportschip door de gemeente zelfs ingetrokken omdat er geen gebruik meer gemaakt wordt van de ligplaats. Maar in maart 2000 krijgt de ondernemer via de Raad van State zijn ligplaatsvergunning terug. De gemeente reageert in het Nieuwsblad van het Noorden: *“We hebben deze zaak verloren. De winkelier krijgt opnieuw de kans om met een boot te komen die aan de eisen voldoet. Dus niet met zo'n oceaanstomer als waarmee hij het de vorige keer probeerde”*

In april 2001 bericht het Nieuwsblad van het Noorden over een nieuw plan van de ondernemer voor een winkelschip. Deze keer 48 meter lang en 8 meter breed. Het ontwerp is een verwijzing naar een [gemeentelijke informatieboot](#) die ligt afgemeerd bij het nieuwbouwproject voor het CiBoGa-terrein (bij het huidige Stadstrand, inmiddels verwijderd).

nieuw ontwerp winkelschip Oosterhaven (NvhN, april 2001)

Ook dit voorstel wijkt sterk af van de uitgebrande klipper waar de vergunning ooit voor verstrekt is. In augustus 2002 bepaalt de Raad van State dat de winkelier alsnog definitief zijn ligplaatsvergunning verliest.

Hierna voert de ondernemer een vele jaren durende strijd tegen de gemeente over schadevergoeding. Deze

zaak verliest hij uiteindelijk in mei 2018.

De uitspraak en de achtergronden in deze bijna drie decennia slepende kwestie zijn [hier](#) te lezen.

En de Coaster? Die zwierf nog vele jaren door de gemeente Groningen ondermeer als werkgelegenheidsproject MV Our World om uiteindelijk in 2020 te eindigen bij een scheepssloperij....

dirkvandriel.nl

De feiten in dit artikel zijn gebaseerd op gerechtelijke uitspraken en artikelen in het Nieuwsblad van het Noorden

Dit artikel is gepubliceerd door [Scheepspost](#)